

Šíření kleštíkovitosti zalétáváním včel

Je obecně známo, že kleštík včelí se šíří mezi včelstvy zalétáváním včel. Málo se ale ví, do jaké vzdálenosti a jakou měrou. Udělat si představu o tom nám napomůže výsledek pokusu, který nedávno uspořádali a vyhodnotili němečtí výzkumníci (Frey, Rosenkranz, 2007).

Využili k tomu bývalý vojenský prostor, kam nemají včelaři přístup. Pokus probíhal od srpna do října 2006, po dobu osmi týdnů. Na stanoviště umístili čtyři zdrojová včelstva silně nakažená kleštíkem. Na počátku pokusu bylo v těchto včelstvech průměrně 18 % samic roztoče v poměru k počtu včel, do konce pokusu se intenzita kleštíkovitosti zvýšila na 38 %. Počátkem

října dvě z těchto zdrojových včelstev uhynula v důsledku přemnožení kleštíka.

Do různých vzdáleností od zdrojových včelstev umístili po dvou včelstvech, která byla prosta kleštíků. Po celou dobu trvání pokusu byla v těchto včelstvech vložena léčiva – akaricidy. Tím se zajistilo, že každý kleštík donesený zalétými včelami do úlu zvenčí byl v krátké době usmrcen. Dna úlů byla vyba-

vena varroa-zásuvkami a na nich byli pravidelně v týdenních intervalech počítáni spadlí, tedy zalétými včelami zanesení kleštíci.

Vzdálenost pěti dvojic včelstev od včelstev zdrojových a počet zachycených samic kleštíka na dnech úlů ukazuje tabulka. Je zřejmé, že počty zalétlých včel a jimi zanesených kleštíků byly vysoké, téměř nezávisle na vzdálenosti včelstev od zdroje. Tak si můžeme dobře představit, jak snadno se roztoči přenesou z úlu do úlu nejen v rámci jednoho stanoviště (včelnice, včelínu), ale i mezi sousedními stanovišti. Plyne z toho už známé a zdůrazňované doporučení – nedopustit přemnožení kleštíka, protože se tak zvyšuje infekční tlak na ostatní včelstva a parazit se snadno přenáší i do chovů v okolí. Jeden nedůsledný včelař může kazit úsilí všech ostatních v doletu včel.

Ing. Květoslav Čermák, CSc.

Vzdálenost dvou včelstev od zdrojových včelstev	Počet kleštíků na dně úlů dvou včelstev za dobu 8 týdnů
1 m	283
30 m	201
400 m	155
1300 m	122
1500 m	255